

Brüssel, 1. juuni 2016
(OR. en)

9640/16

JEUN 41
EDUC 217
SPORT 24
CULT 51
EMPL 252
JAI 499
FREMP 94

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja:	Nõukogu peasekretariaat
Kuupäev:	30. mai 2016
Saaja:	Delegatsioonid
Eelmise dok nr:	9041/16 JEUN 35 EDUC 145 SPORT 20 CULT 43 EMPL 161 JAI 393 FREMP 84
Teema:	Noortevaldkonna roll terviklikus ja valdkondadevahelises lähenemisviisis, mille eesmärk on noorte vägivaldse radikaliseerumise ennetamine ja selle vastu võitlemine – <i>Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused (30. mai 2016)</i>

Delegatsioonidele esitatakse lisas nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate järeldused (noortevaldkonna rolli kohta terviklikus ja valdkondadevahelises lähenemisviisis, mille eesmärk on noorte vägivaldse radikaliseerumise ennetamine ja selle vastu võitlemine), mille nõukogu võttis vastu oma 30. ja 31. mail 2016. aastal toimunud 3471. istungil.

**Nõukogu ja nõukogus kokku tulnud liikmesriikide valitsuste esindajate
järeldused noortevaldkonna rolli kohta terviklikus ja valdkondadevahelises
lähenemisviisis, mille eesmärk on noorte vägivaldse radikaliseerumise
ennetamine ja selle vastu võitlemine**

NÕUKOGU JA LIIKMESRIIKIDE VALITSUSTE ESINDAJAD

TULETADES MEELDE

1. küsimuse poliitilist tausta, mis on esitatud käesolevate järelduste lisas;

TUNNISTADES, ET

2. noored, nende väärtused ja hoiakud ning oskused ja pädevus on meie ühiskondade suur potentsiaal; pidevad muutused ning ühiskondlikud ja majanduslikud katsumused teevad demokraatlike väärtuste jagamise, noorte sotsiaalse kaasatuse ja kodanikuaktiivsuse veelgi tähtsamaks;
3. hiljutised terrorirünnakud Belgias, Prantsusmaal ja Taanis ning samalaadne julmus Euroopa minevikus, aga ka vihakõne ja vihakuritegude¹ juhtumite, propaganda ja vägivaldse ksenofoobia kasv Euroopas annavad märku kiireloomulisest vajadusest ühiskonna kõikide valdkondade, sealhulgas noortevaldkonna panuse järele vägivaldse radikaliseerumisega² võitlemisel, sotsiaalse stabiilsuse ning positiivse ja turvalise kasvukeskkonna hoidmisel;

¹ „Special Eurobarometer 437 (2015), Discrimination in the EU in 2015“.

Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet (2012): „Vihakuritegude nähtavaks tegemine Euroopa Liidus“.

² Vägivaldne radikaliseerumine on keerukas teema, millel puudub ühtne määratlus. Siinses kontekstis viitab *vägivaldne* radikaliseerumine protsessile, mille käigus isik nõustub kasutama vägivalda poliitiliste, ideoloogiliste või usuga seotud eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas vägivaldne äärmuslus ja terrorism. Võtta teadmiseks, et radikaliseerumine ei vii tingimata välja vägivaldse äärmusluse või terrorismi ja et radikaalsed väljendusvormid ei ole iseenesest problemaatilised.

4. kuigi vägivaldse radikaliseerumisega tuleb silmitsi seista ja tegeleda mitmel rindel, on äärmiselt oluline teadvustada ohte, mida see endast noortele kujutab, neid ohte ennetada ning nende suhtes varaseid ja tõhusaid sekkumismeetmeid võtta, austades noorte kultuurilist mitmekesisust;
5. identiteedi kujunemist võivad mõjutada paljud tegurid, näiteks mitmeti probleemne perekondlik taust, eakaaslased, internet ja sotsiaalmeedia, poliitiline keskkond ning selliste noorterühmade positsioon ühiskonnas, kellel tuleb alata kokku puutuda diskrimineerimise, alanduse, tõrjutuse, ebaõigluse, kesiste väljavaadete, frustratsiooniga, mis võivad viia vägivaldse radikaliseerumiseni;
6. vanemad, õed-vennad, eakaaslased ja teised asjaosalised³ etendavad identiteedi positiivse arengu toetamisel kesket osa. Siia võib kuuluda kultuuridevaheline teadlikkus ja teiste austamine, aktiivne osavõtt ühiskonnast, aga ka vaimsed aspektid, usk või uskumused ning see hõlmab kuuluvustunde tugevdamist, mis on vajalik, et tasakaalustada teavet ja äärmuslusideid, millega noored kokku võivad puutuda;
7. noori peaks julgustama tegelema eneseanalüüsiga, arendama empaatiavõimet, õppima kriitiliselt mõtlema, toime tulema probleemide ja ebakindlusega ning selliste olukordade ja emotsioonidega, mis tekitavad neis ebamugavust, et nad muutuksid vastupidavamaks ja säilitaksid konstruktiivsed suhted ühiskonnarühmadega;
8. noored peavad olema teadlikud ja neil peaks olema arusaam demokraatiast, võrdsusest, inimväärikuse austamisest ja inimõigustest, pluralismist ja mitmekesisusest, ning neil peavad olema oskused meedia ja infopädevuse alal. See aitab suurendada kriitilist mõtlemist, teadlikkust ja teadmisi selle kohta, kuidas vägivaldsed äärmusrühmitused teavet propaganda levitamiseks kallutada ja kasutada võivad;

³ Näiteks õpetajad, ülikoolide haridustöötajad, sotsiaaltöötajad, noorsootöötajad, tervishoiuteenuse osutajad, vabatahtlikud, naabrid, sporditreenerid, usujuhid või mitteametlikud juhid, kohalikud politseiametnikud.

9. vägivaldset radikaliseerumist ennetavad meetmed ei tohiks kaasa tuua teatud noorterühmade häbimärgistamist, diskrimineerimist ega nende vastu suunatud ksenofoobiat;

RÕHUTADES, ET

10. noorsootöö on kättesaadav ja teavitav teenus, meetod ja vahend, mille eesmärk on kõikide noorte identiteedi positiivne arendamine, pakkudes mitteformaalset ja informaalset keskkonda väärtuste, oskuste, pädevuse, ande ja avatud suhtumise arendamiseks, mis võimaldab noortel ära tunda ka ohte, sealhulgas vägivaldset radikaliseerumist, millega nad võivad tõenäoliselt kokku puutuda, ning nendega toime tulla;
11. noorsootöös kasutatakse laia ja terviklikku lähenemisviisi, noori kaasatakse aktiivselt ning noorte ja noorterühmadega töötatakse koos, et nende küsimustele ja probleemidele lahendusi leida. Sel viisil pakub noorsootöö turvalist keskkonda kasvamiseks, identiteedi loomiseks, kuuluvustunde tekitamiseks ja positiivsete eeskujudega kokku puutumiseks ning võib aidata ennetada vägivaldse radikaliseerumiseni viivat eakaaslaste kahjulikku mõju;
12. noortevaldkond koostöös haridusvaldkonna ja paljude teiste asjakohaste valdkondade ja osalejatega võib mängida olulist osa terviklikus ja valdkondadevahelises lähenemisviisis, mis tegeleb vägivaldse radikaliseerumise probleemiga, eriti selle varajases staadiumis, toetades noori nende arengus ja tegevuses, edendades demokraatlikke ja pluralistlikke põhimõtteid, kaasatust ja kodanikuaktiivsust ning võttes sihtmärgiks noorte elu mõjutavad negatiivsed tegurid, näiteks diskrimineerimise ja kesised väljavaated;

RÕHUTADES, ET

13. mitmesugused kaasnevad elemendid, vägivaldse radikaliseerumise keerukus ja suur mõju ühiskonnale nõuavad terviklikku ja valdkondadevahelist lähenemisviisi kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja Euroopa tasandil. See lähenemisviis hõlmab mitmesuguseid valdkondi ja osalejaid, sealhulgas noorsootööd, noorte juhitavaid organisatsioone ja haridust;

14. terviklik ja valdkondadevaheline lähenemisviis, turvalisele ja kaasavale keskkonnale keskenduv noorsoopoliitika ja noorsootöö, informaalne ja mitteformaalne õpe ning ennetustöö peaksid olema kooskõlas teiste asjakohaste valdkondade, näiteks varajase teatamise, tõhusa sekkumise ja vägivaldse radikaliseerumise vastase võitluse poliitika, vahendite ja tegevusega. Sel viisil on võimalik saavutada noortele, nende eakaaslastele, peredele ja suhtlusvõrgustikele suunatud kooskõlastatud, struktureeritud, vastastikku hariv ja vastastikku toetav lähenemisviis;
15. see lähenemisviis peaks tähendama erinevate strateegiate rakendamist sõltuvalt radikaliseerumise astmest: alates üldistest ennetusstrateegiatest⁴ radikaliseerumise varases etapis kuni sihipärasema lähenemisviisini, mis on suunatud konkreetsetele rühmadele või inimestele tegelikult toimuva vägivaldse radikaliseerumise ajal. See täiendab noorsootöö keskset rolli osana valdkondadevahelistest pingutustest, mille eesmärk on aidata noortel leida oma tee ühiskonnas ja kaitsta neid vägivaldse äärmusluse ohtude eest;

KUTSUVAD SELLEST TULENEVALT LIIKMESRIIKE ÜLES SUBSIDIAARSUSE PÕHIMÕTET ARVESSE VÕTTES

16. töötama tervikliku ja valdkondadevahelise lähenemisviisiga riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et jõuda kõikide vägivaldse radikaliseerumise ohus olevate noorteni,
 - a) edendades noortevaldkonna, haridusvaldkonna ja teiste asjaomaste valdkondade tõhusat ja hästi kooskõlastatud koostööd ning arendades ühiseid töövahendeid, meetmeid ja heade tavade⁵ vahetamist vägivaldse radikaliseerumise juhtudega tegelemiseks;

⁴ Üldised ennetusstrateegiad on loodud jõudma kogu elanikkonnani, sõltumata individuaalsetest riskiteguritest. Strateegiad võivad olla suunatud näiteks kõigile kindla vanuserühma noortele. Nende eesmärk on tagada noorte hulgas teatav elementaarne vastupanutase.

⁵ Näiteks radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustiku heade tavade andmebaas, Noorteviki, Euroopa noortepoliitika teadmuskeskuse (EKCYP) heade tavade andmebaas.

- b) uurides ja edendades rolli, mida noorsootöö võib etendada ühenduste ja võrgustike partnerina riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et moodustada tugev toetusbaas noorte, sealhulgas nende vastupanuvõime arendamiseks ja kaitsetegurite tugevdamiseks;

17. kus see on asjakohane, tunnustama ja tugevdama noortevaldkonna

- a) rolli noorte täiskasvanukssaamise ning ühiskonnas kohandumise toetajana ning noortele nende identiteedi väljakujundamiseks turvalise ja kaasava keskkonna loojana, arvestades, kus see on asjakohane, vaimsete või kultuuriliste ja religioossete identiteetide kujunemist;
- b) rolli demokraatlike väärtuste ja kodanikuaktiivsuse edendajana erinevate noorsootöö vormide kaudu, edendades kultuurilise mitmekesisuse austamist kultuuride-, religioonide- ja põlvkondadevahelise dialoogi kaudu ning seistes vastu diskrimineerimise kõikidele vormidele;
- c) püüdu jõuda vägivaldse radikaliseerumise ja ühiskonnast väljatõrjumise ohus olevate üksikute noorte või noorterühmadeni ning toetada noori nende ühistegevustes ja kaasata neid nendesse tegevustesse;
- d) püüdu jõuda noorteni, et nõrgendada olemasolevaid vägivaldseid äärmuslikke ideoloogiaid, neile vastu seista ning neid tasakaalustada kaasahaaravate mittevägivaldsete alternatiivide pakkumise kaudu internetis ja sotsiaalmeedias;⁶
- e) tööd noorsootöötajate hariduse ja koolituse edendamisel ning nende pädevuse arendamisel, et nad suudaksid ära tunda vägivaldse radikaliseerumisega seotud küsimusi ning tuvastada propaganda, retoorika ja käitumise, mis võivad olla seotud vägivaldse radikaliseerumisega, ja seda takistada;

⁶ Näiteks kampaania „No Hate Speech“, Noorteinfo (Youth Information), EYCA ja ERYICA.

- f) tööd noorte meedia- ja infopädevuse ning kriitilise mõtlemise tugevdamise toetamisel, kasutades valdkondadevahelist lähenemisviisi, näiteks noorsootöövaldkonna ja koolide või kohalike keskuste vahelist koostööd, mis võib aidata ennetada nende noorte värbamist vägivaldsetesse tegevustesse noorte omavahelise vastasmõju ja sotsiaalmeedia kaudu;
 - g) tööd kodanikuühiskonna kaasatuse edendamisel;
 - h) suutlikkust täita oma rolli teadlikkuse, teadmiste ja vahendite parandajana ning asjakohaste valdkondade ja isikute vahelise koostöö tihendajana, mille abil luua olukord, kus tunnistatakse ja ennetatakse noorte vägivaldset radikaliseerumist juba varakult;
 - i) tööd, millega julgustatakse ja toetatakse noorte osalemist vabatahtlikus tegevuses, kuna sellel võib olla tähtis osa identiteedi positiivsel arendamisel, empaatia ja vastutustundliku mõtlemise edendamisel;
18. säilitama olemasolevaid, edukaks osutunud jätkusuutlikke meetmeid ja tegevusi ning rakendama, kus see on asjakohane, uuenduslikke ja jätkusuutlikke, noortele kohandatud meetmeid ja tegevusi, mis on seotud kohaliku tegevuse, demokraatliku osaluse, kultuuridevahelise õppe ja dialoogi, kodanikuaktiivsuse ning positiivse vastastikuse õppega;

KUTSUVAAD SELLEST TULENEVALT LIIKMESRIIKE JA KOMISJONI ÜLES OMA VASTAVATE VOLITUSTE PIRES

19. suurendama koostööd Euroopa tasandil teadmiste ja tavade vahetamiseks, töötades üheskoos ELi kontekstis, sealhulgas kodanikuaktiivsuse, tõrjutuse ja vägivaldse radikaliseerumise ennetamise eksperdirühmas, digiteerimise eksperdirühmas, radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustikus ning koos asjaomaste kolmandate riikide ja Euroopa Nõukoguga,⁷ et vahetada vägivaldse radikaliseerumise ennetamise alaseid teadmisi ja parimaid tavasid, mille hulgas on sotsiaalmeedia, vastupropaganda⁸ ja digitaalsete vahenditega tehtava noorsootöö kasutamine;
20. vahetama teavet ja häid tavasid ning, kui see on asjakohane, koostama juhtpõhimõtteid, kuidas luua liite või võrgustikke, et rakendada terviklikku ja valdkondadevahelist lähenemisviisi ning õppida, kuidas teha koostööd tõhusal, hästi kooskõlastatud ja sidusal moel, võttes arvesse ELi konteksti kultuurilist mitmekesisust;
21. soodustama dialoogi ja tõhusa vastupropaganda arendamist, et toetada lapsevanemaid, õdesid-vendi, eakaaslasi ja teisi, kes vägivaldse radikaliseerumise ohus olevate noortega suhtlevad, ning pakkuda teavet olemasolevate tugisüsteemide ja nõustamisvõimaluste kohta;
22. arendama välja, kus see on asjakohane, koolitus- ja haridusmoodulid noorsootöötajate jaoks, mille alusel töötada välja riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil kasutatavad õppematerjalid, et tagada noorsootöö küllaldane varustatus ajakohase teabe, teadlikkuse, vahendite ja oskustega, mis käsitlevad järgmist:
 - a. igasugune vägivaldne radikaliseerumine kui nähtus, subkultuuride tundmine, samuti vägivaldse radikaliseerumise varajase ennetamise eesmärgil toimuva sekkumise erimeetodid;

⁷ Nt vihakõne vastase liikumise raames.

⁸ Vastupropagandaks nimetatakse kommunikatsiooni, millega vaidlustatakse äärmuslik propaganda otse või kaudselt kas internetis või internetiväliselt ning mis hõlmab rohkem faktidel põhinevaid vastuväiteid.

- b. vägivaldset radikaliseerumist taganttõukavad tegurid;
 - c. digitaalne maailm, sealhulgas internet ja sotsiaalmeedia;
 - d. võitlemine äärmuslike mõjutuste vastu internetis ja sotsiaalmeedias ning vägivaldsete äärmuslike arvamuste vaidlustamine;
 - e. noorte toetamine kriitilise mõtlemise ning asjakohaste teadmiste, oskuste ja pädevuse arendamisel, et pakutava teabe erinevaid allikaid ja eesmärgi, sealhulgas propagandat ja vihakõnet ära tunda;
 - f. noorte eakaaslaste toetamine selles, et nad oma positiivsete mõjutustega aitaksid vältida teiste noorte vägivaldset radikaliseerumist;
 - g. koostöö valdkondadevaheliste partnerluste raames;
 - h. noorte toetamine nende identiteedi ja kultuuridevahelise pädevuse ning demokraatlike ja pluralistlike väärtuste ja kodanikuaktiivsuse mõistmise väljakujundamisel;
23. edendama ja toetama noorsootöötajate, ekspertide, poliitikakujundajate ja teadlaste vastastikuseid seminare, et võimaldada vahetada parimaid tavasid ja teavet selle kohta, mil viisil oleks kõige parem käsitleda vägivaldse radikaliseerumise teemat;
24. liikmesriikide ja Euroopa Liidu tõenduspõhiste poliitikate ja tavade väljatöötamise huvides edendama, algatama, koostöölastama, toetama ja tegema kättesaadavaks tulevaste vägivaldse radikaliseerumise alaste uurimistööde tulemusi, mis on suunatud teadmiste täiendamisele sellistel teemadel nagu vägivaldse radikaliseerumise ulatus, juured, kaitsetegurid, põhjused ning nii selle kognitiivne kui ka emotsionaalne dünaamika;

KUTSUVAD SEETÕTTU EUROOPA KOMISJONI ÜLES

25. tagama kodanikuaktiivsuse, tõrjutuse ja vägivaldse radikaliseerumise ennetamise eksperdirühmas saavutatud tulemuste optimaalse levitamise, mis annaks integreeritud koostöö kontekstis kasulikke suuniseid noorsootöötajatele, sotsiaaltöö organisatsioonidele ja professionaalidele selle kohta, kuidas jõuda vägivaldse radikaliseerumise ohus noorteni ja nendega töötada;
26. kaaluma, kuidas eri taustaga noorte sotsiaalse kaasatuse edendamiseks, aga ka noorte endi mõjuvõimu suurendamiseks kõige paremini ära kasutada selliseid olemasolevaid ELi programme nagu „Erasmus+“, „Loov Euroopa“ ja „Kodanike Euroopa“, et aidata kaasa radikaliseerumise ennetamisele ja tagada kõnealuses küsimuses noorsootöö tõhustamine koostöös haridusvaldkonna ja teiste asjaomaste valdkondadega.

Nõukogu TULETAB käesolevate järelduste vastuvõtmisel MEELDE eelkõige järgmist:

1. Euroopa Ülemkogu 12. veebruari 2015. aasta kohtumine, millel riigipead ja valitsusjuhid kutsusid üles rakendama terviklikku lähenemisviisi, sealhulgas sotsiaalse lõimimisega tegelevaid algatusi, millel on suur roll vägivaldse radikaliseerumise ennetamisel;
2. ELi haridusministrite mitteametlikul kohtumisel 17. märtsil 2015 Pariisis vastu võetud avaldus suunistega Euroopa tasandi koostööks. Avalduses toonitati, kui olulised on jõupingutused tõrjumise, sallimatuse, rassismi ja radikaliseerumise ennetamiseks ja nende vastu võitlemiseks, et edendada kodanikuaktiivsust noorte hulgas ja säilitada kõigi jaoks võrdsete võimaluste raamistik;
3. nõukogu 17. juuni 2015. aasta järeldused Euroopa Liidu sisejulgeoleku uuendatud strateegia (2015–2020) kohta, milles peetakse järgnevate aastate tegevuse prioriteetideks selliseid konkreetseid küsimusi nagu neutraliseerimine, rehabiliteerimine ja deradikaliseerimine / radikaliseerumisvastane töö;
4. kehtiv Euroopa Liidu noorte töökava (2016–2018), mis keskendub küsimusele, kuidas suurendada kõigi noorte sotsiaalset kaasatust, võttes arvesse Euroopa alusväärtusi, ning noortetöö rollile nii tavalises kui digitaalses maailmas;
5. nõukogu ja komisjoni 2015. aasta ühisaruanne „Euroopa noortevaldkonnas tehtava koostöö uuendatud raamistiku (2010–2018) rakendamise kohta“, milles rõhutati, et noortel peaks olema võimalus kasvada üles kaasavas ja pluralistlikus ühiskonnas, mis tugineb Euroopa demokraatlikele väärtustele. ELi ühisaruandes näidatakse ka vajadust veelgi enam kaasata erinevaid noori, eelkõige neid, keda ohustab tõrjutus;
6. Euroopa Komisjoni ja Euroopa Nõukogu vahel sõlmitud partnerluslepingu raames toimuv koostöö;

7. Euroopa julgeoleku tegevuskava, 28. aprill 2015, milles komisjon rõhutab noorte olulist rolli radikaliseerumise ärahoidmisel, milleks tuleb edendada Euroopa ühiseid väärtusi ja sotsiaalsel kaasatust; samuti leiab selles mainimist radikaliseerumisalase teadlikkuse võrgustik (RAN) – üleeuroopaline üldvõrgustik, mis võimaldab vahetada kogemusi ja tavaid, mis lihtsustavad radikaliseerumise varast avastamist ning ennetavate ja neutraliseerimisstrateegiate kujundamist kohalikul tasandil;
 8. Euroopa Parlamendi 25. novembri 2015. aasta resolutsioon ELi kodanike radikaliseerumise ja terroriorganisatsioonide poolt värbamise ennetamise kohta;
 9. ÜRO Julgeolekunõukogu 7573. kohtumisel 9. detsembril 2015 vastu võetud resolutsioon 2250 (2015), milles rõhutati, kui tähtsat rolli võivad noored mängida eeskujudena vägivaldse äärmusluse ennetamises ja vägivaldse äärmusluse vastases võitluses;
 10. Euroopa Nõukogu Ministrite Komitee (Brüssel, 19. mai 2015) tegevuskava (CM(2015)74 final), mis käsitleb vägivaldse äärmusluse ning terrorismi viiva radikaliseerumise vastast võitlust, koos ÜRO tegevuskavaga vägivaldse äärmusluse ennetamiseks.
-